

Briuselis, 2012 12 06
COM(2012) 757 final

2012/0352 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

**kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas 2011/344/ES dėl Sąjungos
finansinės pagalbos suteikimo Portugalijai**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Portugalijos prašymu 2011 m. gegužės 17 d. Taryba suteikė Portugalijai finansinę pagalbą (Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2011/344/ES), remdama griežtą ekonomikos ir reformų programą, kuria siekiama atkurti pasitikėjimą, sudaryti sąlygas tvariam ekonomikos augimui atkurti ir apsaugoti Portugalijos, euro zonos ir ES finansinį stabilumą.

Pagal Sprendimo 2011/344/ES 3 straipsnio 10 dalį Komisija kartu su TVF ir ECB atliko šestą peržiūrą, siekdama įvertinti pažangą įgyvendinant sutartas priemones, taip pat sutartų priemonių veiksmingumą ir jų ekonominį bei socialinį poveikį.

Atsižvelgdama į pastaruosius ekonominius, fiskalinius bei finansinius pokyčius ir į politinius veiksmus, Komisija mano, kad programos tikslams pasiekti būtina pakeisti tam tikras ekonominės politikos sąlygas, kuriomis grindžiama pagalba, kaip paaiškinta sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos įgyvendinimo sprendimas, pasiūlymo konstatuojamosiose dalyse.

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas 2011/344/ES dėl Sąjungos finansinės pagalbos suteikimo Portugalijai

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 407/2010, kuriuo nustatoma Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė¹, ypač į jo 3 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo 2011/344/ES 3 straipsnio 10 dalį Komisija kartu su Tarptautiniu valiutos fondu (TVF) ir bendradarbiaudama su Europos Centrinio Banku (ECB) šeštą kartą peržiūrėjo valdžios institucijų pažangą, padarytą įgyvendinant sutartas priemones, taip pat sutartų priemonių veiksmingumą ir jų ekonominį bei socialinį poveikį;
- (2) tikimasi, kad po stipraus 3 % realaus nuosmukio 2012 m. ekonominė veikla pradedant 2013 m. antru pusmečiu palaipsniui atsigaus ir ketvirčio augimo tempai vėl bus teigiami. Žvelgiant į priekį tikimasi, kad, nepaisant kai kurių sunkumų dėl vidaus vartojimo, 2014 m. ekonomika pradės atsigausti sparčiau. Makroekonominės perspektyvos rizika yra labiau neigiama. Visų pirma, didesnis, nei buvo tikėtasi, ekonominio klimato pablogėjimas kai kuriose euro zonos šalyse turėtų šalutinio poveikio Portugalijai;
- (3) 5 % BVP biudžeto deficito tikslas išlieka ir 2012 m., nors egzistuoja tam tikra rizika. Nors išlaidų požiūriu biudžetas vykdomas sklandžiai, iki spalio mėn. gautos pajamos nesiekia jau ir taip sumažintų tikslų. Siekiant užsibrėžto deficito tikslo, įgyvendinamos papildomos taupymo priemonės, kurių vertė maždaug 0,3 % BVP, tačiau yra tam tikrų abejonių dėl galutinio rezultato. Galiausiai, statistikos institucijos vis dar vertina, ar galima oro uosto koncesijos pardavimą, kurio apskaičiuotoji vertė sudaro 0,7 % BVP, laikyti deficitą mažinančiu sandoriu;
- (4) 2013 m. biudžeto įstatyme, priimtame lapkričio 27 d., numatyta daugiau negu 3 % BVP vertės diskrecinių priemonių, skirtų 4½ % BVP deficito tikslui pasiekti 2013 m. Biudžeto išlaidų srityje numatoma gerokai sumažinti valdžios sektoriaus darbo užmokesčio išlaidas sumažinus darbuotojų skaičių ir užmokesčių už viršvalandžius bei kitas kompensacijas. Bus stiprinamos racionalizavimo pastangos sveikatos priežiūros sektoriuje, valstybės įmonėse, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystėse, o socialinės išlaidos bus toliau optimizuojamos. Biudžeto pajamų srityje numatoma visapusiška gyventojų pajamų mokesčio reforma, dėl kurios sumažėtų apmokestinamų pajamų grupių skaičius ir būtų padidintas vidutinis

¹ OL L 118, 2010 5 12, p. 1.

mokesčio tarifas pagal Europos standartus, tuo pačiu išsaugant progresyvumo principą ir pažabojant mokesčių lengvatas. Be to, įvesta 3,5 % priemoka daliai apmokestinamų pajamų, viršijančių minimalų darbo užmokestį, 2,5 % solidarumo priemoka viršutinės mokesčių mokėtojų grupės pajamoms ir 5 % pajamoms, viršijančioms 250 000 EUR. Įmonių mokesstinės pajamos didinamos, be kita ko, ribojant galimybę išskaičiuoti palūkanų išlaidas, mažinant ribą, kada galima taikyti aukščiausią pelno mokesčio tarifą, ir keičiant specialių išankstinių mokėjimų įmonėms pagal grupinį apmokestinimą metodiką. Biudžete taip pat numatyti netiesioginio apmokestinimo pakeitimai, visų pirma, akcizo mokesčio tabakui, alkoholiui ir gamtinėms dujoms padidinimas, nekilnojamojo turto apmokestinimo bazės išplėtimas perkainojus nekilnojamąjį turtą ir įvedus finansinių sandorių mokesťį. Be to, padidės socialinės įmokos, nes jos bus taip pat skaičiuojamos nuo papildomų išmokų valstybės tarnautojams ir nuo bedarbio pašalpų;

- (5) turint omenyje biudžete numatytas priemones, 2013 m. padidėjusios pajamos sudarys 80 % fiskalinio koregavimo, o likę 20 % bus susiję su išlaidų mažinimu (atsižvelgus į 13-ojo atlyginimo viešajame sektoriuje ir 1,1 mėnesinių pensijų sugražinimą Konstitucinio teismo sprendimu, poveikį). Atsižvelgdamos į riziką, susijusią su daugiausia pajamomis grindžiamu koregavimu, valdžios institucijos rengia nenumatytų atvejų priemones, kurios sudarys 0,5 % BVP ir bus panaudotos, jei rizika pasitvirtintų. Šias priemones daugiausia sudarys išlaidų mažinimas, visų pirma, tolesnis darbo užmokesčio išlaidų mažinimas, ir jos bus patikslintos 2013 m. pradžioje, prieš septintą peržiūrą;
- (6) biudžeto koregavimo procesą remia įvairios struktūrinės priemonės, kuriomis siekiama sustiprinti valdžios sektoriaus išlaidų kontrolę ir pagerinti pajamų surinkimą. Visų pirma, numatoma išsami biudžeto sistemos reforma, siekiant suderinti ją su biudžeto procedūrų ir valdymo gerąja patirtimi. Naujoji įsipareigojimų kontrolės sistema pradeda duoti rezultatų, tačiau jos įgyvendinimą reikia atidžiai stebėti, siekiant užtikrinti, kad įsipareigojimai atitiktų finansavimo galimybes. Toliau bus vykdomos viešojo administravimo reformos, kurios jau padėjo nemažai sutaupyti. Pagrindinės reformos, kuriomis siekiama restruktūrizuoti pajamų administravimą yra beveik baigtos ir valdžios institucijos stiprina stebėseną ir biudžeto pajamų vykdymą. Prasidėjo pakartotinės derybos dėl viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės ir 2013 m. bei vėliau numatoma sutaupyti daug lėšų. Valstybės įmonės turėtų pasiekti veiklos balansą vidutiniškai iki kitų metų pabaigos. Daug sutaupyti padeda sveikatos priežiūros sektoriaus reformos ir jos toliau įgyvendinamos iš esmės laikantis numatytų tikslų;
- (7) siekiant didinti viešųjų paslaugų veiksmingumą ir vienodumą, buvo pradėta išsami išlaidų peržiūra, tuo pačiu sumažinant išlaidas maždaug 4 mlrd. EUR, arba 2,5 % BVP. Šia peržiūra siekiama sumažinti nereikalingų funkcijų ir subjektų skaičių visame viešajame sektoriuje, ir perskirstyti išteklius, nukreipiant juos į augimą skatinančias išlaidų sritis. Priemonės turėtų būti nustatytos, kiekybiškai įvertintos ir jų įgyvendinimo tvarkaraštis turėtų būti numatytas iki 2013 m. vasario mėn. 2013 m. Stabilumo programoje bus pateikta daugiau informacijos apie vidutinės trukmės konsolidacijos planą;
- (8) pagal dabartines Komisijos nominaliojo BVP augimo projekcijas (-1,0 % 2011 m., -2,3 % 2012 m., 0,3 % 2013 m. ir 2 % 2014 m.) ir fiskalinius tikslus (5 % BVP 2012 m., 4½ % 2013 m. ir 2½ % 2014 m.), tikėtina tokia skolos ir BVP santykio raida: 108,1 % 2011 m., 120 % 2012 m., 122,2 % 2013 m. ir 122,3 % 2014 m. Skolos ir BVP santykis nusistovės nuo 2012 m. ir pradės mažėti po 2014 m., jei ir toliau bus mažinamas deficitas. Skolos dinamikai poveikio turi keletas ypatingų operacijų, įskaitant didelės apimties finansinio turto įsigijimą, visų pirma susijusį su galimu bankų rekapitalizavimu ir valstybės įmonių finansavimu, ir pagal kaupiamąjį principą apskaičiuotų bei faktiškai išmokėtų palūkanų skirtumus;

- (9) 8,2 mlrd. EUR vertės kapitalo didinimas beveik užbaigtas ir tai sudarys galimybę dalyvaujantiems bankams patenkinti EBI nustatytą kapitalo rezervo reikalavimą bei pasiekti metų pabaigos 1 kapitalo lygio programos 10 % tikslą. Orientacinis 120 % paskolų ir indėlių santykio tikslas greičiausiai bus pasiektas iki 2014 m., nes kai kurie bankai jau dabar yra sumažinę jį žemiau šios ribos. Stiprinamos pastangos diversifikuoti įmonių sektoriaus finansavimo šaltinius. Baigiami rengti teisės aktai dėl bankų pertvarkymo, įskaitant gaivinimo planus, laikinus bankus ir bankų pertvarkymo fondą;
- (10) padaryta tolesnė pažanga įgyvendinant augimą ir konkurencingumą didinančias struktūrines reformas. Be aktyvios darbo rinkos politikos stiprinimo, valdžios institucijos yra įsipareigojusios mažinti išeitines išmokas siekiant skatinti darbo rinkos lankstumą ir darbo vietų kūrimą. Veiksmų planai, susiję su vidurinėmis ir profesinėmis mokyklomis, iš esmės įgyvendinami pagal planą;
- (11) Paslaugų direktyva, kuria siekiama mažinti kliūtis patekti į rinką ir skatinti konkurenciją bei ekonominę veiklą palengvinant naujų dalyvių patekimą į rinką skirtinguose ekonominiuose režimuose, sparčiai perkeliama į nacionalinius teisės aktus. Taip pat vykdomas licencijų išdavimo procedūros supaprastinimas ir kitos administracinės naštos mažinimas įvairiuose ekonomikos sektoriuose, kaip antai aplinkos ir teritorijų planavimo, žemės ūkio ir kaimo plėtros, pramonės ar geologijos. Rengiamas pagrindų įstatymas, kuriame bus nustatyti pagrindiniai svarbiausių nacionalinių reguliavimo institucijų veikimo principai, įskaitant didelio nepriklausomumo ir autonomijos suteikimą;
- (12) toliau pagal sutartą tvarkaraštį vykdomos teismų sistemos reformos. Pasiiekta tolesnė pažanga mažinant neišspręstų bylų skaičių ir vykdant platesnes reformas, kaip antai teismų apylinkių geografinis pertvarkymas ir civilinio proceso kodekso reforma;
- (13) kiekviena šiuo sprendimu reikalaujama priemonė padės atkurti patikimą ekonominę ir finansinę situaciją Portugalijoje, taip pat jos gebėjimą gauti reikiamą finansavimą rinkoje,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimo 2011/344/ES 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- (1) 7 dalis pakeičiama taip:

„7. Portugalija, laikydamasi Susitarimo memorandumą sąlygų, 2013 m. patvirtina šias priemones:

- a) 2013 m. valdžios sektoriaus deficitas neviršija 4½ % BVP. Į 2013 m. biudžetą įtraukiamos nuolatinės bent 3 % BVP vertės konsolidavimo priemonės, skirtos valdžios sektoriaus deficitui mažinti laikantis 3 dalyje nurodyto termino. Portugalijos Vyriausybė ieško būdų, kaip padidinti išlaidų mažinimo priemonių svarbą bendrame 2013 m. konsolidavimo pakete, siekdama užtikrinti augimui palankų vidutinės trukmės fiskalinį koregavimą, kuris būtų pagrįstas išlaidomis. Atsižvelgdama į biudžeto vykdymo riziką, Portugalijos vyriausybė iki 2013 m. pradžios parengia nenumatytų atvejų priemones, kurios sudarys 0,5 % BVP ir bus panaudotos, jei tokia rizika pasitvirtintų;
- b) į 2013 m. biudžetą įtraukiamos pajamų didinimo priemonės, visų pirma, gyventojų pajamų mokesčio reforma, kuria supaprastinama mokesčio struktūra, mokestinės bazės išplėtimas panaikinant kai kurias mokesčių lengvatas ir vidutinio mokesčių tarifo didinimas išsaugant progresyvumą, pelno mokesčio bazės išplėtimas, investicinių pajamų mokesčio tarifo

didinimas, akcizo mokesčių didinimas ir nekilnojamojo turto kartotinio apmokestinimo pakeitimai;

- c) į 2013 m. biudžetą įtraukiamos išlaidų mažinimo priemonės, visų pirma, viešojo administravimo, švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinių išmokų racionalizavimas; darbo užmokesčio išlaidų mažinimas, užtikrinamas mažinant nuolatinių ir laikinųjų darbuotojų skaičių ir užmokestį už viršvalandžius, viešųjų ir privačiųjų socialinių pervedimų ir subsidijų racionalizavimas, pervedimų regionų ir vietos valdžios institucijoms mažinimas ir valstybės įmonių veiklos ir kapitalo išlaidų mažinimas;
- d) Portugalija toliau įgyvendina privatizavimo programą;
- e) Portugalija kuria bendras pajamų prognozavimo gaires subnacionalinio lygmens valdžios institucijoms;
- f) Portugalija didina bendrų paslaugų naudojimą viešojo administravimo srityje;
- g) Portugalija mažina šakinių ministerijų (pvz., mokesčių, socialinės apsaugos, teisingumo) vietos padalinių skaičių, sujungdama juos į gyventojų aptarnavimo punktus ir visu programos laikotarpiu toliau plėtodama e. administraciją;
- h) Portugalija tęsia ligoninių tinklo reorganizaciją ir racionalizaciją, specializuodama ir koncentruodama ligoninių paslaugas bei mažindama jų apimtį, įvesdama ligoninių bendrą valdymą ir apjungdama jų veiklą. Veiksmų plano įgyvendinimas bus užbaigtas iki 2013 m. pabaigos;
- i) remiama tarptautinio garso ekspertų ir priėmusi Naujojo nuomos miestuose akto įstatymo 6/2006 pakeitimus ir dekretą-įstatymą, kuriuo supaprastinama renovacijos administracinė procedūra, Portugalija vykdo išsamią būsto rinkos veikimo peržiūrą;
- j) Portugalija kuria nacionalinio masto žemės registracijos sistemą, kuri sudarytų galimybę vienodžiau paskirstyti naudą ir sąnaudas vykdant miestų planavimą;
- k) Portugalija visiškai įdiegia valdymo priemonę, kuria siekiama analizuoti, stebėti ir vertinti švietimo ir lavinimo politikos rezultatus ir poveikį, ir nustato pavyzdines profesines mokyklas;
- l) Portugalija iki galo priima išskirtinius sektorinius pakeitimus, reikalingus siekiant visapusiškai įgyvendinti Paslaugų direktyvą;
- m) Portugalija įgyvendina tikslines priemones, skirtas nuolat mažinti susikaupusių neišspręstų teisės aktų vykdymo užtikrinimo bylų skaičių, siekdama išspręsti susikaupusių teismo bylų klausimą;
- n) Portugalija priima pagrindų įstatymą dėl pagrindinių nacionalinių reguliavimo institucijų, siekdama užtikrinti jų visišką nepriklausomumą ir finansinę, administracinę ir valdymo autonomiją;
- o) Portugalija gerina verslo aplinką baigdama įgyvendinti administracinės naštos mažinimo reformas [Paslaugų direktyvoje numatytų kontaktinių centrų ir patvirtinimo nereikalavimo projektai] ir dar labiau supaprastindama esamą licencijų išdavimo tvarką, reglamentus ir kitą ekonomikoje susidarantią administracinę naštą, kuri yra didžiausia ekonominės veiklos plėtojimo kliūtis;

- p) Portugalija užbaigia uostų darbo teisės aktų ir uostų valdysenos sistemos reformą, įskaitant uostų veiklos koncesijų nuodugnią peržiūrą;
- q) Portugalija įgyvendina priemones, kuriomis gerinamas transporto sistemos veikimas;
- r) Portugalija įgyvendina priemones, kuriomis panaikinama energijos tarifų skola, ir visiškai perkelia į nacionalinę teisę trečiąją ES energetikos dokumentų rinkinį.“

* OL L 376, 2006 12 27, p. 36.

** OL L 255, 2005 9 30, p. 1.

*** OL L 48, 2011 2 23, p. 1.

- (2) 9 dalis pakeičiama taip:

„9. Siekdama atkurti pasitikėjimą finansų sektoriumi, Portugalija atlieka tinkamą bankų sektoriaus rekapitalizavimą ir užtikrina metodišką įsiskolinimo mažinimą. Šioje srityje Portugalija įgyvendina su Komisija, ECB ir TVF suderintą Portugalijos bankų sektoriaus strategiją, kad būtų išsaugotas finansinis stabilumas. Visų pirma Portugalija:

- a) skatina bankus tvariai stiprinti savo įkaitų rezervus;
- b) užtikrina subalansuotą ir metodišką bankų sektoriaus įsiskolinimo mažinimą – tai labai svarbu siekiant ilgam panaikinti finansavimo disbalansą. Bankų finansavimo planuose siekiama 2014 m. paskolų ir indėlių santykį sumažinti iki maždaug 120 % orientacinės vertės ir vidutinės trukmės laikotarpiu sumažinti priklausomybę nuo Eurosistemos teikiamo finansavimo. Tie finansavimo planai peržiūrimi kas ketvirtį;
- c) skatina įmonių sektoriaus ir visų pirma, mažųjų ir vidutinių įmonių finansavimo galimybių diversifikavimą taikydama įvairias priemones, skirtas jų prieigai prie kapitalo rinkų ir eksporto kredito draudimo gerinti;
- d) toliau racionalizuoja valstybės įmonių grupę CGD;
- e) optimizuoja turto, kuris iš BPN perduotas trims valstybės specialiosios paskirties įmonėms, susigrąžinimo procesą naudodamasi profesionalios trečiosios šalies teikiamomis turto valdymo paslaugomis ir suteikdama jai įgaliojimą palaipsniui susigrąžinti turtą. Portugalijos Vyriausybė kreditus valdančią šalį atrenka konkurso būdu, o įgaliojime numato tinkamas paskatas kuo labiau padidinti susigrąžinamas sumas ir kuo labiau sumažinti veiklos išlaidas. Portugalijos Vyriausybė užtikrina, kad kitų dviejų valstybės specialiosios paskirties įmonių patronuojamosios įmonės ir turtas būtų perduoti laiku;
- f) remdamasi pateiktu preliminarinių pasiūlymų skatinti įmonių sektoriaus finansavimo galimybių diversifikavimą rinkiniu, kuria ir įgyvendina sprendimus, kuriais įmonių sektoriui suteikiamos finansavimo galimybės, kaip tradicinių banko kreditų alternatyva. Portugalijos Vyriausybė įvertina Vyriausybės remiamų eksporto kredito draudimo schemų veiksmingumą, kad būtų galima imtis su ES teise suderinamų priemonių eksportui skatinti;
- g) dviem etapais užtikrina, kad būtų nustatyta pradinio ir periodinio Bankų pertvarkymo fondo finansavimo tvarka: pirma, patvirtina dekretą-įstatymą dėl bankų įnašų į pertvarkymo fondą ir, antra, patvirtina priežiūros pranešimą dėl bankų konkrečių

periodinių įnašų; priima priežiūros pranešimus dėl pertvarkymo planų. Įgyvendinant bankų gaivinimo ir pertvarkymo planus prioritetas teikiamas sisteminės svarbos bankams;

- h) įgyvendina finansų įstaigų dalyvavimo namų ūkiams taikomoje neteisminėje skolų restruktūrizavimo procedūroje sistemą, palengvina įmonių skolos restruktūrizavimo vykdymą ir įgyvendina veiksmų planą, kuriuo siekiama geriau informuoti visuomenę apie restruktūrizavimo priemones;
- i) pateikia Parlamentui teisinės sistemos, kuria reguliuojama prieiga prie valstybinio kapitalo, pakeitimus, kad valstybė galėtų griežtai nustatytais aplinkybėmis ir laikydamasi valstybės pagalbos taisyklių, vykdyti įstaigos kontrolę ir atlikti privalomą rekapitalizaciją.“

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Portugalijai.

3 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*